A°. 1861. N°. 226.

MAANDAG 23 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Van wege de Directie van Stadsscholen van *teeken-* en *bouwkunde*, zal op Maandag, 23 September aanstaande, des namiddags ten vijf ure, worden gevaceerd in het lokaal Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, tot het onderzoek van de bevoegdheid der jongelieden, welke zich tot het genieten van het onderwijs in de *teeken-*, *meet-* en *boetseerkunde* gedurende den aanstaanden *Cursus* wenschen voor te dragen, waartoe bij voorrang in aanmerking zullen komen, diegenen, welke in den voorleden winter reeds onderwijs genoten hebben. Voorts dat zij, die zich tot het onderwijs in de *bouwkunde* verlangen aan te melden, zich op Dingsdag den 24. September daaraanvolgende, des avonds ten 7 ure, aan het bovengemeld locaal kunnen vervoegen. Diegenen, die zich voor het eerst aanmelden, zullen den ouderdom van 12 jaren moeten bereikt hebben en bewijzen moeten medebrengen, dat zij kunnen lezen en schrijven en in de rekenkunde met de leer der evenredigheden bekend zijn.

De aanvang van het onderwijs in het vak der *teeken-* en *boetseerkunde* is bepaald op Woensdag den 2. October aanstaande, dat der *bouwkunde* op Donderdag den 3. October en dat der *meetkunde* op Maandag den 7. October, zullende niemand tot het onderwijs worden toegelaten, die niet voorzien is van een bewijs van toegang, af te geven door den *Amanuensis* van voorz. Directie.

UTRECHT, Zondag 22 September.

Armwezen in Utrecht.

Wierpen wij onlangs, naar aanleiding van ons Gemeente-Verslag, een vlugtigen blik op het lager- en industrieel onderwijs onder ons, wij willen thans bij eenige bijzonderheden van het armwezen stilstaan. Die beide onderwerpen toch staan in naauw en onmiskenbaar verband. Waar een algemeen verspreid en deugdelijk volksonderwijs bestaat, en daarvan door alle klassen ernstig wordt gebruik gemaakt, is de sterkste dam aanwezig tegen vermeerdering van armoede en ellende. Waar deze laatste rusteloos om zich grijpt, kan men ook zeker zijn, dat de trap van verstandelijke en zedelijke ontwikkeling des volks zeer laag moet staan. Want ofschoon gewis elk erkennen zal dat er veel armoede heerschen kan buiten eenige schuld van den noodlijdende, als door ligchaamsgebreken en klimmende jaren, zoo zal niemand ontkennen, dat het pauperisme, de verarming in het groot, het treurig gevolg is van onkunde, die ongeschikt maakt voor den arbeid; van onmatigheid en ondeugd, die het vertrouwen en de hulp van welgezinden doet verloren gaan.

Of intusschen op meer of minder indirekte wijze eigen schuld, dan wel ouderdom en ongeluk aanleiding tot verarming waren, in de behoefte moet voorzien worden. Verschillende inrigtingen zijn daartoe ook in ons midden werkzaam, die van regeringswege ten behoeve der statistiek, naar onze gedachte, op vrij willekeurige en minder doelmatige wijze zijn ingedeeld.

Wij nemen met art. 2 der armenwet vier hoofdklassen van instellingen aan, en zouden die, overeenkomstig den aard van het onderwerp, liefst noemen: diakonien; vrije of niet kerkelijke vereenigingen; Godshuizen en gestichten; en eindelijk inrigtingen of maatregelen van gemeentelijke policiezorg.

Allen, die zich in der jeugd bij eene der afdeelingen van de Christelijke kerk hebben aangesloten, een ordelijk en ingetogen leven hebben geleid, maar tijdelijk of voortdurend in nood verkeeren, moeten in de eerste plaats hulp kunnen zoeken en vinden bij eenige diakonie. Onder ons bestaan dan ook 14 dergelijke besturen, die zich inderdaad met een aanzienlijk deel der armenzorg belasten. Gedurende de laatste 6 jaren werden gemiddeld jaarlijks 5693 personen door deze Instellingen *vast* en 4300 *tijdelijk* bedeeld, zoodat een getal van bijna 10,000 personen van haar onderstand genoot. Zij verstrekten daartoe jaarlijks gemiddeld tusschen de *f* 98 en *f* 99,000.— waarvan ongeveer *f* 70,000.— door kollekten, inschrijvingen en vrijwillige bijdragen werden gevonden. Wanneer men intusschen bedenkt, dat, bij verdeeling dier som over 't getal vastbedeelden, dezen jaarlijks slechts *f* 17,25 per hoofd zouden ontvangen, zoo komt het ons zeer waarschijnlijk voor, dat het getal der bedeelden door sommige of wel door alle diakoniën te hoog wordt aangegeven.

Onder de vrije, niet kerkelijke vereenigingen tellen wij die, welke brandstoffen of levensmiddelen uitdeelen; die vrije woningen of jaarlijksche giften (*preuves*) vergeven. Daartoe brengen wij dus ook de conferentie der vereeniging van den H. Vincentius de Paulo; de kommissie tot spijsuitdeeling aan minvermogenden; het genootschap tot het verleenen van onderstand aan behoeftige kraamvrouwen, enz. Er bestaan ongeveer 19 dergelijke inrigtingen in ons midden, door welken aan 850 personen *vaste* en aan 700 tijdelijke verstrekkingen worden gedaan. Deze inrigtingen beschikken hiertoe gemiddeld over ruim *f* 20,000.— 's jaars, waarvan ongeveer *f* 18,000.— door kollekten en inschrijvingen verkregen wordt.

Onze dusgenaamde godshuizen zijn deels diakonale instellingen, als oude mannen- en vrouwen-huizen, en weeshuizen der verschillende diakoniën, deels inrigtingen uit oude erfmakingen ontsproten, die vrijwoningen, enz. begeven. Wij kunnen welligt een 15tal dezer inrigtingen onder ons opnoemen. Daarin worden, gedurende de laatste zes jaren, gemiddeld jaarlijks ruim 400 oude lieden en 550 kinderen verzorgd. De gezamenlijke uitgaven beliepen ongeveer *f* 55,000.— die bijna geheel uit de opbrengsten van eigen goederen en bezittingen werden gevonden.

Ten slotte moeten wij nu nog zien, wat op dit gebied nog direkt uit de gemeentekas wordt bekostigd. In de eerste plaats de verstrekkingen van het burgerlijk armbestuur, zoowel ter voorziening in de meest dringende behoeften van hen, die hier ter stede van de bovengenoemde instellingen niets kunnen erlangen, als van hen, die volgens de armenwet hier armlastig, doch elders ten koste onzer gemeente verpleegd worden. Wij zouden onder deze laatsten ook kunnen brengen allen, die in de rijks bedelaarsgestichten zich ten laste onzer gemeente bevinden. Verder wat voor de geneeskundige dienst der armen hier wordt uitgegeven, waaronder de traktementen der stadsgeneesheeren, vroedvrouwen en eenige andere uitgaven komen. Eindelijk nog de sommen, die uit stadskas as subsidiën aan sommige partikuliere inrigtingen of diakoniën verstrekt worden. Een en ander vormt natuurlijk nog een zeer aanzienlijk bedrag, waarin echter de laatste jaren gewigtige veranderingen ten goede onzer stedelijke uitgaven zagen plaats grijpen. Door eene zeer strenge toepassing van de hoofdbeginselen der armenwet, en het van stadswege niet verstrekken van onderstand dan in de gevallen van de volstrektste onvermijdelijkheid, werd het getal van voortdurend en tijdelijk bedeelden in het tijdperk van 1856—60 van welligt 1200 op ongeveer 400 teruggebragt. Over 1860 bedeelde het burgerl. armbest. 318 personen voortdurend, 105 tijdelijk. De uitgaven daalden daarmede van ongeveer *f* 28,000.— op ruim *f* 13,000.—. Hierbij komen echter de kosten der elders verpleegden tot een bedrag van ongeveer *f* 7000. . De kosten onzer bedelaars in de rijksgestichten, die gedurende de laatste 20 jaren zeer aanzienlijk vermeerderden, bedroegen gedurende de laatste zes jaren gemiddeld ruim *f* 16,000.— 's jaars. De kosten van de geneeskundige dienst der armen hier ter stede mag, met bijvoeging van begrafeniskosten en andere kleine uitgaven, gemiddeld op eene som van *f* 3000,— gesteld worden. Hierbij dienen echter gevoegd te worden de sommen, die uit de gemeentekas krachtens art. 26 der armenwet, verstrekt worden voor de kosten der verpleging van de behoeftige krankzinnigen, die over de laatste zes jaren gemiddeld jaarlijks ruim *f* 12,000 beliepen. Welligt zouden hier ook moeten bijgevoegd worden de sommen, die jaarlijks als stedelijke toelagen aan het ziekenhuis worden verstrekt, en waarvoor onze minder gegoede, ofschoon nog niet bedeelde burgers, het voorregt eener geheel kostelooze ziekenverpleging genieten. Deze toelagen, die vroeger *f* 3000 beliepen, zijn sedert het vorige jaar op *f* 10,000 's jaars gebragt, ten einde in eene veel verbeterde verpleging en voeding in het ziekenhuis te helpen voorzien. Eindelijk komen nog de subsidien aan bijzondere inrigtingen, die, overeenkomstig de bedoelingen der armenwet, gestadig zijn verminderd en spoedig geheel zullen ophouden.

Neemt men thans een en ander te zamen, zoo vindt men, dat, in eenigzins ronde sommen, uit stadskas verstrekt wordt: door het

burgerl. armbestuur. . . .	*f* 20,000
aan de bedelaarsgestichten .	- 16,000
» geneeskundige dienst. .	- 3,000
» verpleging van behoeftige krankzinnigen	- 12,000
» toelagen ziekenhuis, enz.	- 10,000
of in het geheel ongeveer .	*f* 61,000 's jaars.

Ziedaar in algemeene trekken den toestand van de armenzorg in ons midden, die aanleiding tot niet onbelangrijke beschouwingen geven kan.

— Een Milaneesch blad zegt dat de onderhandelingen betreffende de Romeinsche kwestie snel vorderen en eene spoedige oplossing doen voorzien. Dit is ongetwijfeld veel te optimistisch.

Men verneemt juist dat het Engelsch kabinet *Ricasoli* heeft aangeraden, zich niet te haasten met het aanbieden van een ultimatum aan het hof van Rome en zich niet in het alternatief te brengen van met de Fransche regering te moeten breken of te moeten aftreden, bij welken laatsten stap de Italiaansche eenheid zeker groot nadeel zou ondervinden. Intusschen heeft de Italiaansche minister aan het kabinet der Tuileriën zijne moeijelijke positie doen kennen en er weder op aangedrongen, dat men eindelijk den wensch der Italianen regt doe wedervaren.

In de Holsteinsche kwestie schijnt Denemarken, een onvruchtbaren strijd moede, gezind Holstein aan Duitschland over te laten. Dit hertogdom zou dan alleen door den band eener gelijke dinastie aan Denemarken verbonden blijven. Sleeswijk zou daarentegen integrerend deel van Denemarken worden. Dat de heer *Orla-Lehmann*, een voorstander van dit plan, in het kabinet gekomen is, bevestigt het bestaan dier gezindheid. Het ware de verwezenlijking van het plan der Eiderdenen (Denen tot de Eider), dat Duitschland echter nog volstrekt niet gezind is aan te nemen. Welligt wordt men het eens ter gelegenheid van het bezoek dat de koning van Denemarken, te gelijker tijd met den koning van Pruissen, volgens de Fransche bladen, aan keizer *Napoleon* zal brengen.

Het geschil tusschen Frankrijk en Zwitserland betreffende het gebeurde te Ville-le-Grand is, blijkens eene depêche uit Bern, nog niet vereffend.

Uit Bucharest wordt melding gemaakt van eene cirkulaire van den min. van binnenl. zaken van Wallachije, waarbij de prefekten, op grond van een edikt van 1849, dat de minister zelf bekent nooit in werking te zijn gekomen, worden aangeschreven, den Israëlieten magtiging te weigeren, om drankwinkels, herbergen en landhoeven te pachten. Als reden geeft de minister op, dat de Iraëlieten zich door die pachten aan den grond verbinden en dit tot geschillen tusschen hen en de eigenaars kan leiden. »Wierd zulk een maatregel in Turkije genomen, merkt zeker buitenlandsch blad teregt aan, dan zou men in geheel Europa luide schreeuwen om hem te schandvlekken, en de vreemde gezanten zouden haar uit naam der eerste beginselen van menschelijkheid doen intrekken. En nu zal men, wat in Turkije onmogelijk ware, dulden in de Vorstendommen, waar art. 48 der door de mogendheden gewaarborgde konventie allen inwoners gelijke regten waarborgt!"

Onder de depeches zal men eenige bijzonderheden vinden omtrent de bewegingen van *Omer Pacha*, waarop, naar het schijnt, de stoutmoedige houding zijner tegenpartij niet zonder invloed is.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Konstantinopel, *Donderdag*. *Riza-Pacha* heeft de betrekking van goeverneur van Smirna aangenomen. *Saïd-Pacha* is door den sultan gedekoreerd.

Madrid, *Vrijdag*. Het fregat Patrocinio is van stapel gelaten; eerstdaags zal ook de Carmen afloopen.

De stierengevechten zijn aangevangen; door een daarbij voorgevallen ongeluk zijn zeventig personen van de ontzaggelijke menigte toeschouwers zwaar gekwetst geworden.

Turijn, *Zaturdag*. Den 8. Oktober zal de koning te Bologna het vierde armeekorps en de vestingwerken in oogenschouw nemen en daarna alhier terugkeeren. De vermaarde *Ciccolini* is gisteren te Florence overleden.

Dresden, *Zaturdag*. Heden wordt in de bladen het berigt van de *Daily News* tegengesproken, en gezegd, dat Saksen volkomen op hetzelfde standpunt staat als Pruissen.

Londen, *Zaturdag*. Volgens berigt uit Lissabon van den 17. is de nieuwe zamenstelling van het kabinet zoo als het vroeger was, waarschijnlijk. De regering zal eerstdaags de havens openstellen voor den invoer van granen uit het buitenland; daar in Portugal van den oogst geen genoegzame opbrengst is verkregen. — De fransche stoombooten die van St. Nazaire komen, moeten voor Lissabon quarantaine houden, omdat in eerstgenoemde haven de gele koorts heerschte. — Den 21 Oktober e. k.

zal het huwelijk van de prinses van Portugal met den prins van Hohenzollern-Sigmaringen voltrokken worden.

Londen, Zaturdag. Uit Bern wordt gemeld, dat de heer *Turgot* eene nadere nota bij den bondsraad heeft ingediend betreffende de zaak van Ville-le-Grand, waarbij de beweringen der eerste nota worden toegelicht.

Parijs, Zaturdag. De avondbladen melden dat ook de koning van Denemarken zich op 6 Okt., te gelijk met den koning van Pruissen, te Compiègne zal bevinden.

In eene dépêche uit Ragusa van den 19. wordt berigt dat de voorhoede van het Turksche leger die te Zaslop stond, den 16. op Gratwo en den 18. op Trebinje en Klobluck is gerigt. Deze troepenbeweging schijnt het gevolg te zijn van de stoutmoedige houding der insurgenten in het kommandement Vocalowich.

Omer Pacha koncentreert zijne legermagt in de nabijheid van Trebinje. De wladika van Montenegro heeft alle kontingenten onder de wapenen geroepen, uithoofde hij het binnenrukken der Turksche troepen op het grondgebied van Montenegro te gemoet ziet.

Uit Cochin-China zijn berigten ontvangen tot 31 Julij. Zeeroovers plunderden in de omstreken van Mitho, maar werden echter teruggeslagen. De rust is dien ten gevolge hersteld.

Parijs, heden, Zondag.

De *Echo d'Avignon* heeft eene eerste waarschuwing ontvangen wegens een artikel, beleedigend voor een met Frankrijk bevrienden en door ons kabinet erkenden Staat.

— Z. M. heeft goedgekeurd het eervol ontslag aan *J. J. T. Rubens*, burgem. en sekret. der gem. Thorn, als sekret. dier gem.; benoemd tot hoogheemraad van den Lekdijk bovendams, prov. Utrecht, mr. *W. J. Roijaards van den Ham*; eervol ontslag verleend aan mr. *J. J. Bolman*, als schoolopziener in het 3. schooldistr. van Friesland; benoemd tot schoolopz. in dat distrikt dr. *R. Kruizinga Homan*, te Dokkum; tot notaris te Gouda mr. *P. P. P. Kist*, kand.-not., advok. en plaatsverv. kantonr. aldaar; te Gorinchem *A. G. W. Bol*, kand-notaris aldaar; tot ontvanger te 's Hertogenbosch, den heer *G. Sterk Jr.*, ontv. te Zwijndrecht; eervol ontslag verleend aan den heer *Z. A. Eekhout*, als notaris te Soerabaija, thans met verlof hier te lande.

— Z. M. heeft gister namiddag ten half zes ure ontvangen de kommissie uit de Eerste Kamer der Staten-Generaal, belast met het overbrengen van het adres van antwoord op de troonrede.

Op dit adres heeft Z. M. het volgende geantwoord:

Mijne Heeren! Ik verzoek u der Eerste Kamer Mijnen hartelijken dank over te brengen voor de gevoelens van hulde door haar uitgesproken, en met haar wensch Ik, dat de vereenigde pogingen Mijner Regering en van de Staten-Generaal bevorderlijk zullen zijn aan de belangen van het Ons dierbaar Vaderland.

— H. M. de Koningin-moeder is gister middag uit de residentie weder naar Soestdijk vertrokken.

*— Uit 's Hage schrijft men ons: Naar men verneemt heeft Z. M. de Koning van Pruissen H. K. H. de prinsen *van Oranje* en *Frederik* der Nederlanden uitgenoodigd tot het bijwonen der groote militaire manoeuvers der Pruissische legerkorpsen in de Rhijnprovinciën. Eerstgenoemde prins zal zich dien ten gevolge van Stuttgart naar Koblenz begeven, werwaarts ook reeds hoogstdeszelfs adjudant de luit.-kol. *van den Bosch* van 's Hage is vertrokken.

— Door den min. v. oorlog is bepaald, dat de miliciens der ligting van 1860, die den 22 Mei in aktieve dienst zijn getreden, van de inf., 1e, 2e en 3e regt. vest. art., pontonniers en mineurs en sap., reeds 1 Okt. in plaats van den 22., zoo als eerst bepaald was, met onbepaald verlof naar hunne haardsteden zullen vertrekken.

— Zr. Ms. schroefstoomschip 1. kl. Z o u t m a n, is in den namiddag van den 20. dezer van 's rijks werf te Amsterdam met goed gevolg te water geloopen.

— Zr. Ms. fregat d e R u i t e r verliet Woensdag het drooge dok te Hellevoetsluis, waarin het tot schroef-stoomschip is verbouwd. Dit is het eerste schip van die grootte bij onze marine, dat een zoodanige verandering heeft ondergaan.

*— Gister is te Nieuwe Diep aangekomen en ingescheept het detachement van 50 man suppletietroepen, dat met de L o u i s e C h r i s t i n e naar Oost-Indië vertrekken zal; ook de officieren, genoemd in ons berigt van Vrijdag, bevinden zich reeds aan boord.

— Men meldt uit het kamp bij Milligen, dat, indien het weder gunstig blijft, de tenten weldra zullen zijn opgebroken. Ook is het groote hospitaal aldaar door de zieken ontruimd. Deze zijn met ziekenwagens naar de naastbij gelegen garnizoensinfirmeriën vervoerd. *Hbl.*

Op Maandag zullen de tirailleur-kompagnien en de kompanjie mariniers, onder bevel van den majoor *Bekman*, de legerplaats van Zeist verlaten en naar hunne garnizoenen terugkeeren.

*— Uit 's Hage schrijft men aan het *H. en Effbl.* betreffende de staats-spoorwegen: »Het blijkt, dat bij den waterstaat en de genie al meer en meer bezwaren tegen de lijn Kuilenburg zijn opgerezen, nu de peilingen, opmetingen en ramingen zijn gedaan. Men wil weten, dat de regering dien ten gevolge dan ook ernstig in overweging heeft genomen, ingeval van nood een wetsontwerp aan de Tweede kamer in te dienen, tot wijziging van dit gedeelte der wet op de staats-spoorwegen. Men wil daarbij den overgang bij Kuilenburg uit de wet ligten, en tot het oorspronkelijk plan terugkeeren, waardoor men de lijn Utrecht-Maarsbergen-'s Bosch zou terugkrijgen, en Utrecht bij gevolg niet meer het centraalpunt zal zijn." Ook het *Hbl.* maakt van deze zelfde zaak melding. »Zoo men geruchten gelooven mag," zegt het, »wordt thans de hoeksteen van het gebouw, de verbindingslijn der Noorder- en Zuider-spoorwegen bedreigd. Inderdaad, wanneer men in aanmerking neemt, dat de heer *van Bosse* altijd een overtuigd tegenstander is geweest van de verbinding Utrecht, Kuilenburg, den Bosch, en nimmer heeft opgehouden de meerdere verdiensten van het spoorwegplan van 1859 te betoogen, dan kan het zoo zeer geene verwondering baren, indien zijne optreding in de staats-kommissie de voorbode werd van eene poging, om terug te komen op de geheele Oostelijke verbinding van uit Arnhem met den Zeeuwsch-Limburgschen weg. Hetgeen evenwel den heer *van Bosse* volstrekt niet zoude kwalijk te nemen zijn, indien hij omtrent het algemeen belang nog dezelfde inzigten koestert als vóór 2 jaren, datzelfde zou van de tegenwoordige regering in ons oog eene onvergeeflijke zwakheid zijn. De spoorwegwet van 18 Aug. 1860, na een wikken en wegen van vele wederzijdsche belangen, met eene sterke meerderheid in de volksvertegenwoordiging tot stand gebragt, is één geheel, waaruit geen schakel althans zeker niet de middenste, kan worden weggenomen. Dan toch ligt het gevaar voor de hand; dat ieder onderdeel op nieuw afzonderlijk bestreden en afgebroken wordt.

»Niets zou ons aangenamer zijn dan te vernemen, dat onze bezorgdheid ongegrond en de geruchten onjuist zijn; voor alsnog kunnen wij slechts waakzaamheid aanbevelen aan allen, wien de welvaart van het land en van de hoofdstad ter harte gaat."

Ofschoon wij er reeds eenige malen de aandacht op vestigden, dat in den laatsten tijd, bij vermelding van verrigte en voorgenomen werkzaamheden, van de lijn Utrecht-'s Bosch in 't geheel geene sprake was, aarzelen wij nog aan bovenstaande mededeelingen geloof te slaan. Het moet intusschen ten hoogste de opmerkzaamheid trekken, dat wij dit berigt gelijktijdig van verschillende zijden zien besproken, daar behalve beide bovengenoemde bladen ook de Haagsche korrespondent der *Midd. Ct.* over het bestaan van dezelfde voornemens spreekt. Deze voegt er nog bij: »Misschien zou deze gelegenheid niet ongeschikt zijn om nog eenige andere kleine wijzigingen voor te stellen, bijv. het buiten werking stellen van de Drentsche lijn; want voor de vijf millioen, die deze kosten zal, zonder noemenswaardig nut aan te brengen, zou men een net van kanalen kunnen tot stand brengen, dat geheel Drenthe in een bloeijend gewest zou herscheppen."

*— Nadat door de tirailleur-kompagnie der dd. schutterij alhier, gedurende dezen zomer herhaalde malen schijfschiet-oefeningen met de getrokken geweren, bij het staand leger in gebruik, waren gehouden, rukte deze Vrijdag middag weder, onder het kommando van den kapitein *R. Mijsberg*, naar het fort Vossengat om naar prijzen te schieten.

Over het geheel werd er uitmuntend geschoten, en was deze laatste oefening een duidelijk blijk, dat de vorigen met vrucht waren gehouden.

De sergeant-majoor *J. H. van Rooijen* behaalde den prijs, welke aan de onder-officieren en korporaals was uitgeloofd. Van de schutters bekwam *T. Oostveen* den 1., *A. van Maanen* den 2. en *C. W. Faber* den 3. prijs. De majoor-kommandant *A. G. J.*, baron *Taets van Amerongen*, die bij deze schiet-oefening tegenwoordig was, reikte aan de overwinnaars de eereteekens uit, hen hartelijk geluk wenschende met de onderscheiding, welke hun te beurt viel, en nam deze gelegenheid waar, om zijne bijzondere tevredenheid te betuigen over de goede houding, orde en netheid der tirailleurs en den echten militairen geest, welke onder hen heerscht. Deze krachtige en welgemeende toespraak werd door luide en herhaalde hoerah's beantwoord.

— Den 14. Okt. zal te 's Hage, onder voorzitterschap van den gen.-maj. *Hardenberg*, aanvangen het examen der onderofficieren, dingende naar den rang van 2. luit.-kwartierm. bij het leger hier te lande en in O. I. — Van het 5. reg. inf. hebben zich niet minder dan 15 onderofficieren aangegeven, om aan de op handen zijnde examens voor den rang van 2. luit. deel te nemen.

— Het Provinciaal bestuur van Limburg heeft èn van den goeverneur van Belgisch Limburg èn van het gemeente-bestuur van Lanaeken, waartoe het dorp Smeermaas behoort, missives ontvangen, waarin met warme bewoordingen dank wordt gezegd voor de door Nederlanders bij den brand te Smeermaas bewezen hulp en aan den dag gelegde blijken van menschlievendheid.

— Ook de vereeniging van burgemeesters en sekretarissen der plattelands-gemeenten in het eiland Walcheren heeft dezer dagen besloten zich, tot de regering te wenden met verzoek om de gemeenten vrij te stellen van de betaling der zegelgelden voor de registers van den burgerlijken stand.

— De burgemeester van Zwolle heeft aan zijn gemeenteraad medegedeeld, dat hij geene uitvoering kan geven aan een besluit dier vergadering, om eene school zonder onderwijzerswoning en schoolgebouw over te nemen, aangezien z. i. dat besluit in strijd is met art. 68 der wet op het lager onderwijs.

— Men schrijft aan de *Amst. Ct.*, dat de overeenkomst met België betreffende de Maas-aftappingen gister, Zaturdag, te Brussel zou worden onderteekend.

— Het Antwerpsche blad *Le Précurseur* geeft met het oog op de vriendschaps-betrekkingen tusschen Nederland en België, den wensch te kennen, dat de viering der September-feesten in laatstgenoemd rijk moge worden afgeschaft.

— Te Leyden is tot *doctor* in de geneesk. bevorderd de heer *E. J. A. Kayser*, na verdediging van een akad. proefschrift: over den aard en de behandeling van placenta praevia.

— De justicie van Gorinchem heeft zich Donderdag avond naar Papendrecht begeven, ten einde een onderzoek in te stellen omtrent het gevonden lijk van zekeren ouden man, die sedert 30 Aug. ll. was vermist; gezegd lijk is in de Wiel aldaar drijvende gevonden met een touw om den hals waaraan een groote steen was bevestigd.

(*N.- en Adv. Bl v. Gor.*)

— Ll. Donderdag zijn van 's Hertogenbosch naar Werkendam vertrokken de regter-kommissaris, de officier en griffier, ten einde eene instruktie in loco te doen naar een onlangs plaats gehad hebbenden brand, waaromtrent, naar wij vernemen, ernstige vermoedens van brandstichting ontstaan zijn.

(*N. B.*)

WATERHOOGTE.

Arnhem 21 *Sept.* 1.00 El + AP., 7.95. Gew. 0 d.

B E R O E P E N:

te Doesburg ds. L. de Geer, te Baarn.

" Koudekerke ds. J. C. K. Nonhebel, te Op- en Neder-Andel.

" Nieuwe Pekel-Aa ds. H. Niemeijer, te Sleen.

A A N G E N O M E N:

naar Ee door ds. F. A. v. Loenen, te Vianen.

B E D A N K T:

voor Hattem door ds. J. H. geselschap, te Garderen.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister is op nieuw ingekomen het wets-ontwerp nopens den akzijns op het gedistileerd, in het vorige zittingjaar onafgedaan gebleven. — Naar de afdeelingen verzonden.

Ook is ontvangen: *a.* een wets-ontwerp tot onteigening van perceelen voor den aanleg van een straatweg te Rotterdam, en *b.* een ontwerp tot onteigening van perceelen voor den aanleg van den spoorweg Leiden-Woerden. — Drukken, ronddeelen en verzending naar de afdeelingen.

Nog is ingekomen een kon. besluit, waarbij de min. van Financiën wordt gemagtigd, de begrootingswetten voor 1862 in te dienen. — Besloten de aanbieding der begrooting te doen plaats hebben op Maandag aanstaande.

Eindelijk is door den Voorzitter medegedeeld, dat de kommissie van redaktie voor het adres van antwoord op de troonrede met haar gewijzigd ontwerp gereed is. — De dag der beraadslagingen daarover is bepaald op aanstaanden Dingsdag.

Daarop is de vergadering gescheiden.

TURIJN, 18 September.

De Spaansche regering heeft onzen konsuls de archiven der vroegere Napolitaansche konsuls nog niet willen overgeven. De *Opinione* zal eerstdaags daarover een artikel leveren, waarin zij de inzigten dier regering van die van het volk zal afscheiden. Daarbij zal men het evenwel niet laten, en blijft het kabinet van Madrid bij zijne weigering volharden, dan zullen de deplomatische betrekkingen met Spanje worden afgebroken.

Gisteren zijn weder 500 man Napolitanen te Genua aangekomen en hebben zich ter dienstname in het Italiaansche leger aangemeld.

WEENEN, 19 September.

De minister van financiën heeft, zegt men, te kennen gegeven, dat hij niet voornemens is zijn plan tot hervorming der bank in de hoofdpunten te wijzigen. Hieruit volgt, dat er aanleiding bestaat voor de meening, dat hij het geheele plan zal opgeven, daar hij, bij de afkeuring, die het allerwege van de openbare meening ondervonden heeft, het wel niet onveranderd ten uitvoer zal leggen.

De militaire kommandant van Raab heeft op hoog bevel bekend gemaakt, dat alle vergaderingen, wier betiteling met het woord Honved in verband gebragt wordt, dadelijk, des noods met geweld, zullen ontbonden worden.

Uit Hongarije meldt men, dat de handelsbetrekkingen met het buitenland welligt nooit zoo bloeijend zijn geweest als tegenwoordig. Zoo heeft o. a. de Westerbaan zich bij kontrakt verbonden 1,500,000 kwintalen graan voor den uitvoer bestemd te vervoeren. In 14 dagen waren er, vóór die overeenkomst, reeds 300,000 kwintalen vervoerd.

Een aantal Drusenchefs, naar aanleiding der gebeurtenissen in Syrië tot vestingstraf veroordeeld, is, naar men verneemt, te Belgrado aangekomen.

BERLIJN, 20 September.

De gemeenteraad heeft besloten, den koning 80,000 thlr. aan te bieden tot het bouwen eener kanonneerboot.

De *Kreuzztg.* meldt, dat zich cirka 1000 personen voor de vergadering, door het konservatief centraal kieskomitee uitgeschreven, hadden aangemeld. Tegen 11 uur kwamen zij in de met geleende vlaggen versierde zaal bijeen, waar de vergadering door graaf *Stolberg Wernigrode* is geopend.

De *Volksztg.* verwijt den hoofden in Polen, dat zij, in plaats van de hervormingen der regering te bevorderen, geen ander plan schijnen te hebben, dan eene blinde agitatie, waardoor zij de sympathie der beschaafde wereld spoedig zouden verspeeld hebben. Hij sprak de ambachtslieden toe. De heer *Panse* verklaarde, dat het volk tot dusverre misleid was, en eerst nu begon, het ware in te zien.

In de ll. Woensdag gehouden zitting der Tweede Kamer van Wurtemberg werd besloten, bij de regering aan te dringen op eene wijziging der kieswet, ten einde daarin het beginsel van geheime verkiezingen op te nemen. Dit besluit werd genomen door de beslissende stem van den voorzitter, naardien de stemmen hadden gestaakt.

LONDEN, 20 September.

»Eene nijverheid, die aan werkloonen alleen ruim 11,000,000 p. st. betaalt — de katoen-nijverheid — en het vijfde deel der bevolking onderhoudt, zegt de *Times*, is haar stilstand nabij, omdat voor het eerst de grondstof zal ontbreken. Evenwel, hoezeer groot, is het gevaar nog niet zoo ontzagwekkend als men in het eerst zou denken. Het eerste expedient is vermindering der produktie en dat kan geschieden zonder groot nadeel voor de nijverheid, integendeel, met voordeel, want zij is in den laatsten tijd te sterk ontwikkeld en de voorraad is overal te groot. Er is dus niets tegen, dat men nu de voortbrenging verminder en de produkten hunne waarde doe terug erlangen."

De Great Eastern-maatschappij is bezig een streng onderzoek in te stellen omtrent de ramp, haar schip overkomen, die te meer verwondering baart, omdat juist voor de afreis van het schip, naar aanleiding eener inspektie van wege het departement van koophandel, *f* 15,000 was besteed voor nieuwe raderen en vernieuwingen aan de machine. Het schijnt, dat de kapitein, die in de Adriatische zee gevaren heeft, op den Oceaan minder bekend was.

Victor Hugo zal niet te Parijs komen. Uit België teruggekeerd, waar hij twee maanden heeft doorgebragt, voornamelijk om op het terrein zelf zijne studiën over den veldslag van Waterloo te voltooijen, heeft hij zich weder te Guernsey gevestigd.

PARIJS, 20 September.

Men blijft verhalen, dat de koning der Nederlanden den 12. of den 15. te Compiègne zal komen en vervolgens vijf dagen incognito te Parijs zal doorbrengen.

Men zegt, dat de regering uitvoering heeft gegeven aan een lang beraamd plan, hebbende zij nl. de vereeniging van Vincentius van Paulo en de vrijmetselaarsorde gelijk gesteld met geheime genootschappen, en zullende voortaan in elk der besturen van die vereeniging een vertegenwoordiger der regering zitting hebben met den titel van direkteur.

Naar men zegt, heeft de Engelsche regering geprotesteerd tegen de handeling van den Franschen zeeofficier die de drie weêrspannige ministers der koningin van Maheli naar La Réunion heeft overgebragt. Naar men zegt verlangt dat kabinet, dat onze regering dien officier onverwijld terugroepe.

Op verzoek van prins *Kong*, den Chineschen minister van binnenl. zaken, zullen onze troepen nog een jaar in China blijven.

De heer *Véron* heeft de hoofdleiding van den *Constitutionnel* weder aanvaard en in het eerste nommer een uitvoerig artikel over de opvoeding geschreven. Ook heeft de heer *Eugène Caro* daarin onder den pseudonym van *Grenier* zijne studiën over graaf *de Montalembert* en diens rigting vervolgd.

De regering heeft drie officieren aangewezen om de operatiën van *Omer-Pacha* in Montenegro bij te wonen.

In Spanje is dezer dagen een belangrijke spoorweglinie ingewijd, nl. die tusschen Barcelona en Saragossa, eene lijn ter lengte van 366 kilometers.

De tijdingen uit Syrië zijn weder minder voldoende. Beyruth blijft vol vlugtelingen uit Damaskus, die, om terug te keeren, eenig geld van de beloofde schadevergoeding wachten. *Fuad-Pacha* heeft omtrent die vergoeding wel instruktiën ontvangen, maar het geld is er nog niet.

ADVERTENTIEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER ELISABETH JACOBA DE PETERSEN, geliefde Echtgenoot van

B. J. MOMMA.

Amsterdam, 19 September 1861.

*** Op den achttienden September 1861 overleed te Soest, op Nieuwerhoek, mijne geliefde zuster Mejufvrouw JOHANNA LOUISA HARDERWIJK, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Amsterdam, M. HARDERWIJK,
19 Sept. 1861. Wed. N. J. BERKHOFF.

*** Heden overleed tot mijne groote droefheid, na een langdurig maar geduldig lijden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoote HENDRICA ALETTA VAN DER BIEZEN.

Eemnes buitendijk, B. VAN OMMEREN.
18 September 1861.

Eenige Kennisgeving.

Internationale Tentoonstelling

LONDEN 1862.

*** Zij, die voornemens zijn in te zenden op de Tentoonstelling, worden herinnerd, dat voor 1, October aanst. opgaaf der voorwerpen moet gedaan worden aan den Voorzitter der Hoofd-Commissie te Rotterdam.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Voorzitter van het Dept. Utrecht der Ned. Maatschappij ter bevordering van Nijverheid Mr. A. H. METELERKAMP, Nieuwegracht.

De Secretaris van het Dept. Utrecht
J. PH. VERLOREN.

Koepokinenting.

*** De Commissie voor de Koepokinenting houdt hare zittingen iederen Dingsdag des namiddags ten 5 ure en iederen Vrijdag ten 3 ure in het lokaal het IJzeren Hek aan de Breedstraat.

*** De bekende en onbekende schuldeischers in de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van wijlen HENDRIK RIGTERINGEN, in leven Timmerman, gewoond hebbende en overleden te Utrecht, worden bij deze opgeroepen tegen Woensdag den 25. September 1861, des namiddags ten 1 ure, ten kantore van den Notaris TEMMINCK te Utrecht, ten einde aan te hooren en op te nemen de rekening en verantwoording, betrekkelijk het gehoudene beheer in opgemelde nalatenschap; waarna, zoo er geen verzet plaats heeft, onmiddellijk tot uitbetaling van het saldo aan de daarop regthebbenden zal worden overgegaan.

De gezegde rekening zal van af 18—21 Septemb. e. k. van des voormiddags 10—12 ure, ten kantore van genoemden Notaris, ter inzage voorliggen.

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Utrecht van 19 Augustus 1861, is tusschen den Heer GERRIT VOORSLUYS VAN ELK en Vrouwe JUSTINA SUSANNA SCHAAP, beiden gedomicilieerd te Utrecht, op het verzoek door de beide Echtgenooten te zamen gedaan, uitgesproken de Scheiding van Tafel en Bed, met al de gevolgen daaraan door de Wet verbonden.

De Prokureur voor de Verzoekers,
Mr. D. J. H. VAN EEDEN.

OPENBARE AANBESTEDING.

*** Burgemeester en Wethouders der Stad Utrecht zullen, op Zaturdag den 5. October 1861, des namiddags ten een ure, ten Stadhuize, in het openbaar aanbesteden:

De leverantie van Brandstoffen, gedurende den Winter van 1861/62, benoodigd voor de Stedelijke Administratie te Utrecht.

De voorwaarden en monsters liggen ter inzage bij den Congierge van het Stadhuis, dagelijks, de invallende Zondag uitgezonderd, van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure.

De gegadigden worden verwittigd dat de voorwaarden van aanbesteding anders zijn ingerigt dan die voor de aanbesteding der leverantie over 1860/61.

Utrecht, 21 September 1861.

De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

*** Op Woensdag den 25. September 1861, des voormiddags ten 10 ure, zal men ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, te Breukelen, vóór de Huizinge aldaar in de Achterstraat, get. no. 89, in het openbaar om kontant geld verkoopen: **MAHONIJHOUTEN en andere MEUBELEN**, bestaande in: Een Linnenkast, Chiffonnière, Buffetkastje, Penantkastje, Tafels, Stoelen met paardenharen en andere zittingen, Pendules, Spiegels, Schilderijen, Vloerkleed, Gangloopers en Karpetten, een Bed met toebehooren, Wollen en Katoenen Dekens, Gordijnen, Bed- en Tafellinnen, Lak-, Glas-, Aarde-, Koper-, Tin-, Blik- en IJzerwerk, alsmede eene partij Goud- en Zilverwerken, enz.; alles daags te voren van 10 tot 4 ure voor een ieder te zien.

Verkooping van Paarden.

*** Op Zaturdag den 28 September 1861, des middags ten twaalf uur, zullen ten huize van H. UBBINK, logementhouder te Soestdijk, onder Baarn, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris H. PEN, publiek om contant geld worden verkocht, zes, mak in tuig en goed aan den weg loopende PAARDEN, als:

1 Span ligt bruine, waarvan één zes en één zeven jaar oud.

1 Span donker bruine, gelijktands.

En 1 Span blaauw bonte, beiden vijf jaar oud

Daags vóór den verkoopdag voor een ieder te zien.

*** H. B. LOMANS Bzn. A. KREULEN Jzn, H. CRUIJFF en G. WAFELBAKKER, Makelaars, zullen ten overstaan van den Notaris W. F. OVERHOFF, op Maandag den 30. September 1861, des avonds na 5 ure in het voormalig Oude Zijds Heeren-Logement te Amsterdam, veilen:

De buitengewoon groote, alleraangenaamst en bijzonder gunstig gelegen **Hofstede**, genaamd: **KOPPELRUST**, met breede Oprijlaan, aan beide zijden met zwaar opgaande boomen bezet en kapitale, hechte, sterke, dubbele **Heerenhuizing**, zeer geschikt voor zomer- en winterverblijf, bevattende 12 zoo groote als kleine vertrekken, Keuken, Knechtskamer, Koetshuis, Stalling voor 5 paarden en verdere getimmerten, alsmede Tuinmanswoning met Koestalling voor 14 stuks hoornvee en stalling voor 2 paarden, benevens een 4 roeden Hooiberg, als ook een sierlijk gebouwde en allerriants uitzigt opleverende Koepel, Schuitenhuis en Aanlegplaats, verder aanzienlijke Moestuin, Slingerbosschen, bepootingen en beplantingen, alles staande en gelegen in de gemeente Abcoude, Proostdij en Aasdom, nabij het dorp Abcoude en in de onmiddelijke nabijheid van het station van den Rijnspoorweg, alles te zamen volgens het kadaster groot 4 bunders, 53 roeden en 46 ellen. Breeder bij billetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag van 11 tot 4 ure, mits vertoonende een toegangbillet door een der Makelaars of door den Notaris S. VAN KEMPEN te Abcoude onderteekend. De bewijzen van eigendom en veilcondition zullen 4 dagen vóór en op den verkoopdag ter lezing liggen ten kantore van den Notaris W. F. OVERHOFF te Amsterdam en copij daarvan ten kantore van den Notaris S. VAN KEMPEN te Abcoude.

*** De Notaris TISSOT VAN PATOT te Maarssen, zal den 1. October 1861, des voorm. 10 ure, *in loco* verkoopen; 1. *tot amotie*: de Heerenhuizinge **VREDE-LUST**; 2. eene houten **Schutting** en eenige verdere **Afbraak**, en 3. een zestal zware, gave **Iepenboomen**, benevens ongeveer **100 Appel- en Peerenboomen**, waarvan vele geschikt om te worden verpoot, alles staande te Maarsseveen, nabij de rivier de Vecht en dus met weinig kosten te water vervoerbaar.

*** Men zal op Dingsdag den 1 October 1861, ten één ure na den middag, in het Logement der Broedergemeente te Zeijst, in het openbaar verkoopen:

N°. 1. Een goed en wel ter nering staand WINKELHUIS, waarin sedert ooheugelijke jaren de Kruideniersaffaire met het beste succes is en nog wordt uitgeoefend, met ERF, GROND en PLAATSJE, staande en gelegen te Zeijst, aan de Oostzijde der Dorpstraat, wijk A. n°. 66, bestaande in een ruim Voorhuis, zes zoo Boven- als Benedenkamers, Keuken, Kelder en twee Zolders.

N°. 2. Een PAKHUIS, SCHUUR en BLEEKVELD, met eenen uitgang naar den Dwarsweg, staande en gelegen achter het voorgaande Perceel.

N°. 3. Een stuk GROND of TUIN, gelegen te Zeijst, aan den Dwarsweg.

De voorschreven Goederen zijn te aanvaarden 1 November 1861 en zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna te zamen worden geveild.

Breeder bij Billetten en nadere Informatiën ten Kantore van den Notaris J. C. SCHADEE te Zeijst.

*** De Notaris G. H. BROEKMAN, te Vianen zal aldaar in het Logement *het Hof van Brederode* op Woensdag den 2. October 1861, des namiddags ten elf ure, in ééne zitting, bij inzetting hooging en afslag presenteren te verkoopen:

3 Bunders, 52 Roeden, 80 Ellen BOUWLAND, gelegen op den Polder Bloemendaal, onder Vianen. Dadelijk na de slaggeving te aanvaarden. Breeder bij billetten en nadere informatiën te bekomen ten kantore van voorn. Notaris. Brieven franco.

*** De Notaris TISSOT VAN PATOT te Maarssen, zal op Woensdag den 2. October 1861, **in plaats van Donderdag 26 September**, des voorm. 10 uur, voor de Huizinge B No. 119 te Maarssen, Verkoopen: diverse **MAHONIJHOUTEN** en andere **MEUBELEN**, waaronder: Canapé, Etagère, Trumeau, Tafels, Linnenkast, Stoelen etc., voorts Spiegels, chineesche en andere Schilderijen; Glaswerk, eene goed geconserveerde Piano Staartstuk 3 snarig groot 6 octaaf met pedalen; Fijn O. I. Japansch en Cineesch Porcelein en Lakwerk, een fraai uit Ivoor gesneden

Werkmandje onder Stolp en meerdere voorwerpen onder Stolpen; eene vergulde Pendule; Koper, Tin, Blik, IJzer en Aardewerk; 3 Kagchels, Kookfournuis, en verder huisraad; Bedden, Vloerkleeden en vele andere goederen; breeder bij bill. omschreven; daags voor den verkoopdag van 10 tot 3 uur te zien.

*** Men zal op Dingsdag den 8 October 1861, des namiddags ten een ure, ten overstaan van den Notaris J. C. SCHADEE, gevestigd te Zeijst, in het Logement der Broedergemeente aldaar, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Een HUIZINGE, tot de uitoefening van alle affaires bijzonder geschikt, met SCHUUR, ERF, GROND en TUIN staande en gelegen te Zeijst, aan de oostzijde der Dorpsstraat, wijk A. n°. 67, kadaster sectie B, n°. 335 en een gedeelte van n°. 1356, bestaande in een ruim Voorhuis, vier zoo Boven- als Benedenkamers, Keuken, Kelder en Zolder.

No. 2. Een HUIS, met ERF, GROND en TUIN, achter het voorgaande perceel, aan den Dwarsweg, tegenover de Buurt »Nieuw Zeijst", wijk A. n°. 105, kadaster sectie B, n°. 1355 en n°. 1356 gedeeltelijk. Bevattende drie Boven- en Benedenkamers, Keuken, en Kelder.

Eerst ieder afzonderlijk en daarna gecombineerd te veilen.

No. 3. Een HUIS met het regt van ERFPACHT aan den grond, groot 12 roeden, 70 ellen, gelegen te Zeijst, in de Buurt »Nieuw Zeijst", wijk A, n°. 160 kadaster sectie, B, nos 391 en 392.

Breeder bij billetten en nadere informatie ten kantore van bovengenoemden Notaris.

TE HUUR

*** GEMEUBILEERDE KAMERS. Te bevragen bij den Boek- en Papierhandelaar C. VAN DIJK Lange Viesteeg te Utrecht.

*** A. H. HEIJER **verwt alle soorten van Strooheeden** 50 à 60 Cent, vervormt en garneert dezelve naar de nieuwste modellen, **glacé handschoenen** als nieuw, krimpvrij, zonder af te geven, **kanten, echte blondes, voiles, veeren** naar verkiezing gekruld, en **beste zijden** en **wollen stoffen.** Jufferstraat bij de Lange Smeesteeg.

*** Eene JUFVROUW uit den fatsoenlijken stand, P. G. middelb. leeftijd; zag zich gaarne tegen Nov. of Dec. **geplaatst** tot waarneming eener Huishouding met of zonder kinderen.

Thans nog in eene drukke betrekking werkzaam, doch door veranderde omstandigheden alsdan daar buiten gerakende, zoo kunnen de beste getuigenissen worden geproduceerd. Adres Lett. A. A. bij den Boekh. J. MADO te Utrecht franco Brieven.

*** Een jong gehuwd persoon, **met administratie bekend,** verlangt hier ter stede eenige bezigheid; zullende door hem op eene fatsoenlijke behandeling, dan wel op groot salaris gelet worden. Franco te bevragen onder lett. A. B. bij den Plaat- en Lijsthandelaar F. W. BUSCH, Choorstraat, No. 18.

WOLLEN NAAISTER

*** Wordt ten spoedigste **verlangd** een fatsoenlijk burger meisje, dat grondig WOLLEN NAAIJEN verstaat. Adres franco letter M, in den Kantoor-Boekhandel van NOLET EN ZOON alhier.

*** De ondergeteekende zal met 1 October e. k. een nieuwen Cursus openen in het **SCHOONSCHRIJVEN** en ter verbetering van eene **slechte schrijfhand;** terwijl op vereerend aanzoek ook aan Dames daartoe bijzondere gelegenheid zal worden verschaft. — Men vervoege zich vóór 1 Oct. ek. bij J. E. RICHTER,

Onderwijzer, Evang. Luth. Weeshuis, bij den Dom.

Opregte Zeeuwsche

Winter-Aardappelen,

*** van deugd zooals zij in jaren niet geweest zijn, en alle andere thans aanwezige soorten overtreffen, heden te bekomen aan het schip, liggende aan de van Wijckskade, voor de van Wijcksstraat, alwaar heden Maandag de monsters te bekomen zijn, alsmede ten huize van

A. VAN BROEKHUIJZEN,
in de Lijnmarkt te Utrecht.

HANDEL

in Oude en Nieuwe Boeken, Kantoor-, School- en Schrijfbehoeften.

Vinkenburgsteeg bij de Neude.

*** Bovengenoemde affaire wordt door den ondergeteekende in de begunstiging zijner Stadgenooten aanbevolen. Door verbouwing meerdere uitbreiding aan dezelve kunnende geven, en mij sedert ruim 13 jaren in veler gunst mogende verblijden, zoo beveel ik mij bij voortduring beleefdelijk aan.

Utrecht, September 1861.

W. MAARSCHALKERWEERD.

JAN VAN REES EN ZOON, te Zwolle,

*** Gaan voort hunne **Theeën**, uitmunten de door kracht, geur en waterhoudendheid, verzegelde pakjes voorzien van stempel, prijs en nommer, verkrijgbaar te stellen bij **D. C. VAN ZIJST**, Korte St. Janstraat te *Utrecht*; **G. & E. M. LIEFRINK**, Dorpstraat te *Zeist*; **C. J. LASEUR**, Langstraat te *Amersfoort*, en

verder bekende Depôts, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

*** De ondergeteekende sedert *achttien jaren* bij den Heer HOOGE, Huis- en Rijtuigschilder werkzaam geweest, en de laatste jaren als *Mr. knecht,* die zaak hebbende waargenomen, heeft zich thans als **HUIS- en RIJTUIGSCHILDER**, alhier gevestigd en neemt de vrijheid zich in de voortdurende welwillendheid zijner geachte begunstigers aan te bevelen. C. L. VAN RIJN.

Utrecht, den 23 September 1861.

Werkplaats **Geertruidasteeg**, B. 61.

Châles en Zijden Stoffen.

*** A. H. SCHLüTER berigt hiermede van Parijs ontvangen te hebben eene *rijke collectie* **Châles** en **Châles-Longs**, alsmede Nieuwe **Zijden** en **Fantasie Stoffen.**

HEEREN ARTIKELEN & NOUVEAUTÉS.

Wed. J. S. DE BEER. Choorstraat,

*** berigt de ontvangst van diverse **Fransche** en **Engelsche Stoffen** voor HEERENKLEEDING STUKKEN, benevens **Chamber Cloaks. Regenjassen, Plaids** en verschillende **Nouveautés** voor dit saiseen.

Exquise

Haarlemmer Bloembollen,

*** in alle soorten, voor de Kamers en Tuinen, zijn bij den ondergeteekende te bekomen; de prijslijsten daarvan zijn gratis aan de Bloemisterij verkrijgbaar.

R. C. AFFOURTIT, Jz.
Bloemist,
in de Maliebaan, over het Maliehuis.

Bloembollen-kweekerij

van G. C. VAN MEEUWEN, te Haarlem,

Wagenweg no. 83.

*** Voorhanden voor het volgend wintersaizoen de meest gezochte en ook exquise soorten van **Hyacinthen, Tulpen, Crocus, Narcissen** en alle andere soorten van **Bolgewassen,** zoowel voor de *kamer* als voor den *tuin*; **Kamer-collectiën** in *pakken* worden afgeleverd van *f* 3 —, *f* 5.—, *f* 10.— en hooger. **Prijscouranten** zijn op *franco* aanvrage *gratis* te verkrijgen. *Vrachtvrije verzending* naar plaatsen binnen 's lands, die aan den spoorweglijn gelegen zijn.

Weder ontvangen.

De prima qualiteit **Bougies** à 55 Ct.
» » » **Chandelles** à 40 Ct.
» » » **Sardines à l'Huile** per heele doos à *f* 1,20
halve » » - 0,60
Dop Erwtjes in halve bussen à . . - 1,20
Champignons » » idem à . . - 1,20
Japansche Soija (puik) . . . . - 1,—
de origineele kruik (geen fleschje).

Korte Janstraat. D. C. VAN ZIJST.

EUROPEESCHE

LEVENSVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ.

Kapitaal *f* 6,000,000.

Jaarlijks inkomen *f* 1,700,000.

*** Deze maatschappij verzekert:

Kapitalen, betaalbaar na den dood des Verzekerden aan erfgenamen of schuldeischers.

Weduwen Pensioenen, dadelijk ingaande en **toekomstige Lijfrenten,** de laatste, bij vroeger afsterven, ook met teruggave der premiën van erfgenamen; en

Kapitalen, betaalbaar bij het bereiken van een bepaalden leeftijd of eerder overlijden.

Prospectussen en inlichtingen te bekomen bij de Hoofd-Agenten de Heeren RIJKEBUSCH en DE JONGH, Lange Nieuwstraat, A. 522.

*** De Boekhandelaar FREDERIK MULLER, te Amsterdam, heeft uitgegeven:

VAN DER KEESSEL, Theses ad **Grotii** introduct. en Jurisprud. Holland. 8°. . . *f* 3.—

Theophili paraphrasis in **Justin.** Instit. sen vers. Reihzii etc. **Justin.** Instit. rev. **E. SCHRADER.** 8°. . . . . *f* 4.30.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* zijn van den 15. tot den 22. Sept. 1861

ingeschreven: ondertrouwd 7 paar; — gehuwd 5 paar; — geboren 32, als 14 j. en 18 m.; — overleden 27, als 11 van het m. en 12 van het v. geslacht, waaronder 4 levenloos aangegeven. Gemiddeld getal geboorte 32

" " sterfte 28

S.	GEHUWD.	
18	G. B. Bieselaar en J. J. v. Eck.	Amsterdam
16	J. J. H. Doorenbos en J. J. M. Boeije.	Goes.
19	H. D. v. Hoogstraten en J. M. Lipjes.	Dordrecht.
17	J. C. F. Schlosser en M. S Brants.	Gorinchem.
19	G. W. v. der Veen en N. P. Bakker.	Amsterdam
	BEVALLEN.	
16	S. J. Boddaert geb. Paspoort, z.	Middelburg.
17	C. L. W. Brand v. Straten geb. Kehrer, z.	Dordrecht.
17	J. A. J. v. Beusekom geb. v. Onselen, d.	Nijmegen.
18	H. J. Boelen geb. Smeer, d.	Amsterdam.
19	E. Berlijn geb. Ezechiëls, d.	Rotterdam.
17	G. M. Cnopius geb de Haan, z.	Zwolle.
17	A. v. Eerde geb. Heckman, d.	Groningen.
19	H. Hissink geb. Tromp, z.	Amsterdam.
17	J. Kramer geb. Geist, z.	"
19	A. E. v. Laar geb. Arenspoot, d.	"
19	H. J. Lauwman geb. Calissendorff, d.	Rotterdam.
16	A. J. Meijboom geb. Walter, z.	Rhijnsburg.
16	E. A. G. Oldenborgh geb. Ort, d.	Dordrecht.
14	C. J. Plato geb. v den Broecke, d.	Veere.
18	A. C. Pauw geb. Kaempff, z.	Blokzijl.
18	M. C. v. der Poll geb. v. der Hell, z.	Middelburg.
8	C. Schoeller geb. Schlapal, z.	Rotterdam.
17	E. Teunissen geb Schep, d	Groningen.
16	W. G. Termaten geb. Limmink, z.	Leeuwarden.
	OVERLEDEN.	
17	A. Bleeker geb. Roosing 84 j.	Groningen.
14	J. F. M. v. der Burch geb. v. Kinschot.	Gouda
14	H. J. Bolhuis, 77 j.	Delfzijl.
17	A. C. v. Detten Bijsterbosch geb. Fritz, 44 j.	Amsterdam.
14	Mej. E. W. Fontein, 28 j.	Franeker.
16	A. M. L. de la Fontaine Verweij geb. Lutken, 71 j.	Deventer.
16	F. A. Grubé.	Gouda.
8	J. W. de Haaij geb. Verweij, 68 j.	Rotterdam.
16	J. J. Hepp. 64 j.	Leijden.
16	Th. W. J. Juijnboll, 59 j.	"
17	P. C. Lotsy geb. Storm v. 's Gravesande, 50 j.	's Hage.
13	K. Oetzes, 73 j.	Groningen.
16	C. Pohlman, 45 j.	Amsterdam.
17	H. J. Romenij, 69 j.	Zwolle.
19	N. Smit, 58 j.	Amsterdam.
16	J. Tonella, 36 j.	Groningen.
15	J. C. Vriese geb. Chanier, 72 j.	Amsterdam.
17	Mej. A. Visser, 57 j.	Rotterdam.
17	Mej. J. C. Wolters, 55 j.	Doesborgh.
16	C. Ph. Winckel.	Gouda.
16	J. P. Willeumier, 59 j.	Amsterdam.

MARKTBERIGTEN.

UTRECHT, 21 September.

Tarwe van *f* 11,50 tot 15,50. Rogge van *f* 8.00 tot 9.00. Boekweit van *f* 8.50 tot 9.50. Haver van *f* 3.60 tot 4.80. Garst van *f* 5.60 tot 6.80. Groene Erwten *f* 15.00 tot *f* 16,00. Witte Boonen *f* 15.50 tot *f* 16.50. Aardappelen van *f* 2.75 tot *f* 3.50 't mud. Boter 't N. pd. van *f* 0.80 tot *f* 1.16. Eijeren de 100 stuks van *f* 2,90 tot *f* 3,20.

Ter markt waren aangebragt: 525 mudd. tarwe, 366 mudd. rogge, 551 mudd. boekweit, 177 mudd. haver 5 mudd. garst, 78 mudd. Groene Erwten, 22 mudd Witte Boonen, 305 mudd. aardappelen, 2639 pd. boter.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*).

Sept.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. (bij 0°)	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerkingen
			N a.						
21	2	wzw.	2.0	757.22	62.1	— 0.2	0.62	0.	Bewolkt.
	10	zzo.	0.5	54.92	53.6	— 0.2	0.94	0.5	Betrokken.
22	8	zzw.	1.5	50.96	55.9	+ 0.5	0.91	2.3	Zw. bewolkt.

21 Sept. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde. Brest, Parijs, Utrecht, Portsmouth, Havre. Plymouth en Hartlepool. Grootste verschil = 7.0 mm.

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 21 Sept. 1861.

Nederland.				
Werkel. Schuld . . . . $2\frac{1}{2}$ pCt.		$64\frac{1}{16}$		
" " 3	"	$76\frac{1}{4}$		
" " 4	"	$99\frac{1}{4}$	$99\frac{5}{16}$	$99\frac{1}{4}$
Oostindische Leening . 4	"	$97\frac{1}{2}$		
Aand. Handelm. . . . $4\frac{1}{2}$	"	$134\frac{7}{8}$		
Spanje.				
Obligatiën 2	"	$42\frac{1}{4}$		
" 3	"	$50\frac{1}{4}$		
" Binnenl. . . 3	"	$47\frac{3}{4}$		
Amortisable Schuld		$17\frac{5}{16}$	$17\frac{1}{2}$	$17\frac{1}{2}$
Portugal.				
Obligatiën 3	"	$46\frac{7}{8}$		
" 1856/59 . . . 3	"	$46\frac{1}{8}$		
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.* 5	"	$102\frac{1}{2}$	$102\frac{5}{8}$	$102\frac{5}{8}$
Oblig. 1828/29 5	"	$101\frac{1}{2}$		
" 6de Serie 1855 5	"	$94\frac{9}{16}$	$94\frac{5}{8}$	$94\frac{5}{8}$
" te Londen 1859 3	"	$59\frac{5}{8}$	$59\frac{11}{16}$	$59\frac{5}{8}$
" bij *H. & Co.* 1860 $4\frac{1}{2}$	"	$89\frac{7}{8}$		
Polen.				
Aand. 1835 fl. 500. . . . . . *f*		165		
Obligatiën 4	"	$76\frac{1}{2}$		
Oostenrijk.				
Oblig. bij *Goll & Comp.* 4	"	$42\frac{7}{8}$		
Oblig. Metalliek 5	"	$46\frac{3}{4}$	$46\frac{13}{16}$	$46\frac{13}{16}$
" Metalliek . . . . $2\frac{1}{2}$	"	$24\frac{5}{8}$	$24\frac{3}{4}$	$24\frac{5}{8}$
" Rente Amst. . . 5	"	$70\frac{1}{8}$		
" Nat. 1854 5	"	$55\frac{3}{4}$	$55\frac{7}{8}$	$55\frac{13}{16}$
Aandeelen 1854		193		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

A°. 1861. N°. 226.

MAANDAG 23 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

BIJBLAD.

UTRECHT, Maandag 23 September.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag, 23 *September* 1861.

Aanbieding der begrootingswetten voor 1862.

De Minister van Financien, de heer *van Tets van Goudriaan*, houdt de volgende rede:

Mijne Heeren!

Het gebruik vordert, dat de Minister van Financiën, bij het aanbieden der Staatsbegrooting, in eenige beschouwing trede, omtrent den toestand van 's lands geldmiddelen. Ik heb dus de eer, terwijl de begrooting voor 1862 door mij aan deze Kamer wordt overgelegd, hare aandacht in te roepen voor het volgende:

In de *eerste plaats* zal te letten zijn op de uitkomst van de aan het jaar 1862 voorafgaande diensten, die nog niet geheel aangezuiverd zijn.

Toen in het vorige jaar de Staatsbegrooting voor 1861 werd ingebragt, gaf mijn ambtsvoorganger te kennen, dat van het batig slot over het dienstjaar 1858, nog eene som van *f* 69,611.07 voorhanden was. Dit overschot, hetwelk bij de afsluiting der rekening bleek *f* 70,092.72 te bedragen, werd bij de wet van 19 Aug. 1861 (stbl. no. 74) toegevoegd aan de middelen van het dienstjaar 1861, tot bestrijding van de op dit laatste dienstjaar aangewezen afschrijving van het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij het eerste lid van art. 3 der wet van den 18. Junij 1851 (stbl. no. 65). De dienst 1858 is derhalve geheel aangezuiverd.

De ter algemeene rekenkamer overgelegde rekening der Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1859 levert een overschot op van *f* 5,556,864.19[5]

Daarop is reeds aangewezen bij de wet van 7 Junij 1860, (Stbl. n°. 81) tot amortisatie van nat. schuld . . . . . *f* 1,491,449.65[5]

bij de wet van 19 Aug. 1861 (*Stbl.* n°. 74) tot afschrijving van het kapitaal der voormelde schatkistbiljetten . . . . - 4,000.000.00

f 5,491,449.65[5]

Blijft beschikbaar op de dienst 1859 - 65,414,54

Wat de dienst 1860 aangaat, is, volgens den staat van vergelijking, overgelegd nevens de memorie van toelichting van het ontwerp van wet op de middelen voor het nu volgend jaar, het bedrag der ontvangsten als volgt:

Gewone ontvangsten	*f* 62,218,867.09
Koloniaal batig slot over 1859 .	- 22,559,171.43
Bijdrage uit de koloniale geldmiddelen over 1860, onder de benaming van renten van schulden, regtstreeks geloopen hebbende ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen .	- 9,800,000.00

Toevoeging om te worden aangewend tot amortisatie van schuld uit de beschikbare middelen van de diensten 1857, 1858 en 1859 *f* 4,550,000.

Idem uit het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen . . - 650,000.

- 5,200,000.00

Totaal der ontvangsten . . . *f* 99,778,038.52

De uitgaven uit deze dienst gedaan, of nog te doen, zijn, met inachtneming eener vroeger gevolgde verdeeling, te stellen als volgt:

Algemeene dienst	*f* 40,751,511.32
Rentebetaling. .	- 29,644,992.52
Amortisatie . .	- 13,205,896.49
Buitengewone uitgaaf voor spoorwegen .	- 1,000,000,000
Idem voor het defensiewezen . .	- 520,000.00
	f 85,122.400.33

Vermoedelijk batig slot . . . *f* 14,655,658.19

Waarvan op de dienst 1861 zal zijn over te schrijven: ingevolge de wet van 16 Aug. 1861 (Stbl. no. 71), nopens de voldoening van het aandeel van Nederland, in de afkoopsom van den Stadertol *f* 300,783.52

Ingevolge de wet van 19 Aug. 1861 (Stbl. no. 74), betrekkelijk de afschrijving van het meergemeld kapitaal schatkistbiljetten . . . . - 73,496.39

- 374,279.91

Vermoedelijk voordeelig slot van de dienst 1860 . . . . . . *f* 14,281,358.28

De dienst 1861 zal waarschijnlijk eene bate kunnen opleveren van ruim *f* 2,780,000,00.

De gewone middelen voor die dienst werden geraamd op *f* 60,862,006.24[5].

Eene vergelijking der verkregen opbrengst over de verloopen maanden van het dienstjaar met het daarmede overeenkomende tijdvak van de dienst 1860, geeft echter vrijheid aan te nemen, dat de opbrengst over het geheele jaar 1861 de raming zal overtreffen met . . . . . *f* 1,000,000.00

Zij wordt dus gesteld op . . . - 61,862,006.24[5]

Het koloniaal batig slot over 1860 zal niet minder bedragen dan . . - 23,195,000.00

De bijdragen ter zake van den bekenden rentepost uit de koloniale geldmiddelen over 1861 beloopen. - 9,800,000.00

Aan deze dienst is, krachtens reeds aangehaalde wetten, toegevoegd:

a. Uit de beschikbare middelen der dienst 1860 (Stadertol) *f* 300,783 52

b. Uit die der diensten 1858, 1859 en 1860 (afschrijving van 't bekende kapitaal schatkistbiljetten . . . . . - 4,143.589.11

- 4,444,372.63

Totaal der middelen *f* 99,301.378.87[5]

De aanvankelijk voor deze dienst vastgestelde begrootingen beliepen *f* 84.185,145.35[5]

Zij worden verhoogd:

het IVe hoofdst. afd. gebouwen, bij de wet van 28 Mei 1861 (St.-blad no. 42) met . . - 20,500.00

het IIIe hoofdst. bij de wet van 16 August. 1861 (Sts.-bl. no. 71) wegens den afkoop van den Stadertol met - 310,000.00

het IXe hoofdst. A bij de wet van 19 Aug. 1861 (Stsbl no. 73) tot inkoop en amortisatie van nat. schuld met - 3,000,000.00

hetzelfde hoofdst. bij de wet van 19 Aug. 1861 (Sts.-bl. no. 47) tot afschrijv. van het kapitaal der meergem. schatkistbilj. met . . - 9,799,950.00

Tot. der begrootingen *f* 97,315,595.35[5]

waarvan men mag aannemen, dat niet zal worden uitgegeven . - 800,000,000

- *f* 96,515,595.35[5]

Vermoedelijk batig slot van de dienst 1861 . . . . *f* 2,785,783.52

Er zal dus bij den aanvang van de dienst 1862 voorhanden kunnen zijn:

Overschot van dienst 1859 . .	*f* 65,414.54
» » » 1860 . .	- 14,281,358.28
» » » 1861 . .	- 2,785,783.52
Te zamen	*f* 17,132,556.34

Deze uitkomst mag inderdaad gunstig heeten.

Het ware te wenschen, dat spoedig een belangrijk deel van die overschoten tot delging van schuld kon worden besteed. Doch het zal raadzaam zijn, hiertoe niet over te gaan, alvorens bij de wet beslist zij omtrent de verbetering van de gemeenschap van Amsterdam en Rotterdam met de zee, omtrent de afschaffing der slavernij in onze West-Indische bezittingen en ook omtrent de thans aangeboden begrooting.

Het is op deze laatste, dat in de *tweede plaats* de aandacht dient te worden gevestigd.

Het eindcijfer der begrooting voor 1862 beloopt . . . . *f* 86.434.328.39

Hiervan dienen echter, ter vergelijking van dat cijfer met dat der begrooting voor 1861, te worden afgetrokken de uitgaven thans op het XIe hoofdstuk gebragt, die vroeger regtstreeks werden gekweten uit de koloniale geldmiddelen ten bedrage van - 1.571.538.94

Blijft *f* 84.862.789.45

De begrooting voor 1861 zonder de verhoogingen van *f* 9,799,950.00 voor de afschrijving van schatkistbiljetten van *f* 3,000,000 voor delging van schuld, en van *f* 310,000,000 voor den afkoop van den Stadertol bedraagt. . . . . - 84,205,645.35[5]

Er wordt dus meer voor 1862 voorgedragen . . . . *f* 657.144.09[5]

Er is meer ger. voor het	IIe	hoofdst.	*f* 3,550.00
» »	IIIe	»	- 49.130.00
» »	IVe	»	- 31.023.00
» »	Ve	»	- 543,851.33
» »	VIe	»	- 5,125.00
» »	VIIe	»	- 5,661.00
» »	VIIIe	»	- 253,721.50
» »	IXe	» B.	- 43.714.00
» »	XIe	»	- 8,218.25
			f 943,994.08

Daarentegen is minder geraamd:

Voor hoofdst. IX A. *f* 185,849,98[5]

» » X. . - 101,000,00

- 286,849,98[5]

blijft de bovenvermelde verhooging van . . . . *f* 657,144.09[5]

De redenen dezer voorgestelde verhoogingen zijn in de bij de verschillende hoofdstukken gevoegde toelichtingen opgegeven. Het zal dus niet noodig wezen, die hier te vermelden. Voornamelijk zijn het de behoeften van den waterstaat, van het lager onderwijs en van 's lands verdediging ter zee, die vermeerdering van uitgaven vorderen.

Doet de begrooting zich in dit opzigt min gunstig voor, het is verblijdend, dat, tegen de voorgestelde verhoogingen, de toeneming der gewone inkomsten des Rijks ruimschoots opweegt.

Die gewone inkomsten toch zijn bij eene matige raming voor 1862 gesteld op. . *f* 61,627,488.07

en werden voor 1861 geraamd op » 60,862,006.24[5]

Dus meer voor 1862 *f* 765,481.82[5]

De voorgedragen uitgaven zouden alzoo volledig kunnen worden gedekt door 's Rijks inkomsten, bestaande uit de gewone inkomsten en de bijdragen der koloniën, indien het aan de dienst 1862 toe te voegen koloniaal batig slot van het dienstjaar 1861 slechts eenigzins overeen kwam met het cijfer der in de laatste jaren genotene batige sloten. Doch dat slot, hetwelk, op grond van rekeningen, aan het einde van April van dit jaar bij het departement van kolonien gemaakt, gedekt werd *f* 12,200,000 te zullen bedragen, is in Augustus gebleken niet meer dan *f* 7,200,000 te zullen beloopen.

De redenen dezer vermindering, in de toelichting van het ontwerp der wet op de middelen breeder ontwikkeld, zijn hoofdzakelijk daarin te zoeken, dat de tinveiling minder heeft opgebragt dan geraamd was, dat in 1861 niet zooveel koffij en suiker aan de markt kan worden gebragt als verwacht werd, en dat ter aanvulling van het geldelijk tekort in Indië veel meer wordt vereischt, dan waarop was gerekend.

Ten gevolge van het lager cijfer van het batig slot, gaan de begroote uitgaven van 1862 de geraamde inkomsten met ongeveer *f* 6,300.000 te boven

Tweederlei middel biedt zich aan ter voorziening in dat tekort. Het koloniaal batig slot van he

dienstjaar 1862 kan aan de middelen tot dekking der dienst worden toegevoegd; of een deel der overschotten van vroegere diensten, die aan het einde van dit jaar, zoo als ik reeds heb medegedeeld, tot een bedrag van ruim *f* 17,000.000 aanwezig zullen zijn, kan daaronder worden opgenomen.

Het bezigen van het eerste middel ware niets anders doen, dan wat tot 1858 altijd is gedaan, en wat, met opzigt tot alle belastingen en alle andere inkomsten des Rijks, en zelfs met betrekking tot een deel der koloniale baten, steeds geschiedt. Het kon nu zelfs veel veiliger dan vóór 1858 plaats hebben, daar de wet van 19 Aug. ll. (*Staatsbl.* nº. 74), tot afschrijving van het kapitaal der schatkist-biljetten, bedoeld bij het eerste lid van art. 3 der wet van 18 Junij 1851, de ongeregelde in 's Rijks kas bestaande gaping van bijna *f* 9,800,000 gelukkig heeft doen ophouden. Maar, behalve dat het toevoegen van het batig slot van 1862 aan de middelen van dat dienstjaar een terugkomen zou zijn op een sedert 1858 met goed gevolg betreden weg schijnt het min raadzaam, omdat welligt eene belangrijke som uit de koloniale middelen van 1862 ten behoeve der vrijmaking van de slaven in de West-Indische bezittingen zal moeten worden besteed en daardoor het batig slot van dat jaar op nieuw gering kan worden.

Het aanwenden van het andere middel strijdt met de in het belang der orde van 's lands geldmiddelen te betrachten leer, dat de op de jaarlijksche begrooting uitgetrokken; gewone uitgaven door werkelijke inkomsten behooren te worden gedekt, en dat hetgeen geen inkomst, hetgeen een buitengewoon middel is, ook tot dekking van buitengewone uitgaven moet dienen.

Doch, wordt het koloniaal batig slot van 1862 niet aan de dienst toegewezen, dan dient wel uit de overschotten van vorige jaren, tot dekking der dienst, te worden geput. Ook verdient het opmerking, dat, indien de post van *f* 10,000,000 voor het aanleggen van spoorwegen op de begrooting niet voorkwam, de geraamde inkomsten de uitgaven met ruim *f* 3,700,000 zouden te boven gaan. Nu kunnen de uitgaven voor de spoorwegen, hoezeer door de wet voor eene reeks van jaren aan de schatkist opgelegd, als buitengewone, als de kosten voor een buitengewoon werk, worden beschouwd. Niet zonder grond kan dus worden beweerd, dat het toevoegen eener som van *f* 6,300,000 uit de overschotten van vorige jaren aan de middelen voor 1862 alleen noodig is, ten einde het uitgeven van *f* 10,000,000 voor de spoorwegen mogelijk te maken; en dat bij gevolg die som tot dekking eener buitengewone uitgaaf zal worden besteed. Inzonderheid de overweging van dit laatste heeft geleid tot het voorstel, het tweede middel tot voorziening in het tekort te gebruiken.

Wordt in aanmerking genomen, dat, wanneer dit zal gebeuren, nog altijd uit de overschotten van vorige jaren eene som van ruim *f* 10,800,000 bij het aanvangen der dienst 1862 beschikbaar zal wezen, dan zal zeker de toestand van 's lands geldmiddelen geenszins ongunstig worden genoemd.

Er is, mits der schatkist, hetzij in het moederland, hetzij in de overzeesche bezittingen, geene te hooge eischen worden gedaan, geenerlei reden om zich over dien toestand te verontrusten. Onderscheidene omstandigheden doen zich voor, die tot het koesteren van goede verwachtingen stemmen.

Hierop zij, *in de derde en laatste plaats*, de aandacht nog eenige oogenblikken gevestigd.

In den loop van dit jaar blijkt het doorgaand vermeerderen van de opbrengst der middelen op nieuw. Over de acht eerste maanden was die opbrengst in het geheel *f* 350,927,45 hooger dan die over de acht eerste maanden van 1860. Die vermeerdering is te verblijdender, omdat de registratieregten *f* 220,357.59 en de versterf- en overgangsregten *f* 311,355.11⁵ minder dan in het vorige jaar hebben opgebragt.

De uit de gezamenlijke indirekte belastingen verkregen som is *f* 573.201,54⁵ lager. — De direkte belastingen, de akzijnsen en alle overige middelen, met uitzondering der indirekte belastingen, hebben alzoo te zamen over de acht eerste maanden van dit jaar ruim *f* 900,000 meer opgebragt dan over hetzelfde tijdvak van het vorige.

De opbrengsten van den landbouw zijn, zooveel uit de tot nog-toe verkregen berigten is op te maken, met uitzondering van het gewas der aardappelen, ver van ongunstig te noemen.

In de fabrieknijverheid openbaart zich vooruitgang. Nieuwe ondernemingen zijn of worden aangevangen.

De scheepsbouw is staande gebleven. In de zeven eerste maanden van dit jaar werden in de vaart gebragt 79 schepen, metende 8,648 ton; terwijl in de zeven eerste maanden van 1860 insgelijks 79 schepen, doch 11,511 ton meten[de] de vaart kwamen.

De aanzienlijke uitbreiding der scheepva[art] het vorig jaar waargenomen, houdt stand. [In de] zeven eerste maanden van 1861 zijn *inge[klaard]* 4679 schepen, metende 917,694 ton, *uitg[eklaard]* 4939 schepen, metende 927,841 ton.

In hetzelfde tijdvak van 1860 beliepen de [inkla]*ringen* 4788 schepen, metende 901,635 ton, [de uit]*klaringen* 5001 schepen, metende 934,266 to[n].

Had in het vorig jaar, in vergelijking m[et het] daaraan voorafgaande, eene groote vermeer[dering] van den in- uit- en doorvoer plaats, die ve[rmeer]dering neemt steeds toe.

Als bewijs daarvan kan gelden, dat in de acht e[erste] maanden van 1860 de regten op den in- en ui[tvoer] *f* 2,452,388,27⁵ bedroegen, en dat zij in de acht e[erste] maanden van 1861 *f* 2,650,877.50 hebben [opge]bragt, dus *f* 198,489.22⁵ meer.

Van dit een en ander mogen gunstige ge[volgen] voor 's lands geldmiddelen worden verwacht. [Wel]vaart toch brengt vermeerdering van inkomste[n aan] den staat en doet zijne belastingen ligter drag[en].

Ware het, ter bevordering dier welvaart, h[oogst] wenschelijk sommige, inzonderheid op hand[el en] nijverheid drukkende lasten, af te schaffen, [het] onderzoek der u aangebodene begrooting zal [u ze]ker de overtuiging schenken, dat daartoe thans [niet] kan worden besloten. Doch, moeten alle tegenw[oor]dige belastingen nog blijven bestaan, de da[arop] betrekkelijke wetten kunnen worden verbeterd; reeds dit zal aan sommige belastingschuldigen [ver]ligting, aan allen het voordeel van duidelijk [omschreven] pligten kunnen brengen. De rege[ring] wenscht u dus achtereenvolgens voordragten [tot] herziening van eenige belastingwetten te doe[n].

Hebben deze beschouwingen, mijne heeren, [uwe] verwachting welligt te leur gesteld, het zal u [niet] mishagen, dat u de waarheid is medegedeeld.

De *Voorzitter* dankt den minister voor de ge[daane] mededeelingen.

De begrootingsstukken zullen worden gedru[kt,] rondgedeeld, en worden naar de afdeelingen [ver]zonden.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZO[ON]